

CHODBA H - LEVÁ STĚNA

Čtvrtá hodina se přesouvá z vodního světa do pouště. Tento svět je Rosetau a cesty jsou „posvátné cesty nekropole Imhat, jejíž skryté brány jsou v Sokarově zemi“. Je to místo hadů a dokonce i sluneční bárka (v prostředním registru) se stává lodí naplněnou hady (ve spodním registru) a je tažena pustou krajinou. Cesta bárky je složitá a strastiplná, vede dolů rampami a pouští a překonává uzavřeně dveře a hady, jejichž nohy a křídla zdůrazňují důvtipnost a nepředvídatelnost jejich pohybů. Usir stojící v prostředním registru pomáhá slunečnímu bohu a králi, Hor a Sokar mezi nimi v ochranném gestu drží oko slunečního boha. Dole, napravo ve spodním registru oznamuje čtrnáct hvězd a hlav se slunečními kotouči úspěšný průjezd sluneční bárky přes tyto překážky. (Krásně vyvedená „hieratická“ verze čtvrté hodiny se nachází v hrobce Thutmose III.)

Pátá hodina zahrnuje složitý sled scén. V horním registru představuje malý kopec Usirův hrob, chráněný dvěma ptáky, představujícími Esetu a Nebthetu. Slunce v podobě skarabea se zjevuje zesopa tohoto kopce a připojuje se k secím mužům a sedmi ženám, aby společně táhli lano, připravené ke sluneční bárce. Bárka pokračuje (ve spodním registru) podsvětím, které zde představuje oválná jeskyně se Sokarem uvnitř. Dvě postavy Akera ve tvaru sfing stojí kolem. Napravo sedí a hledí zpět čtyři bohové s korunami na hlavách, beraní hlavou, čí perem na kolenou (další příklad této scény naleznete opět v hrobce Thutmose III.).

Na PRAVÉ STĚNĚ RAMPY A CHODBY G znázorňuje šestá hodina sluneční bárku plující v pravodstvech Nuna v nejhlubším bodu podsvětí. V horním registru se nachází devět božstev v napůl sedící poloze, která naznačuje proces znovuzrození. Před nimi je devět holí s korunami a noži, a proti nim lev s oky *vedžat*. Lev představuje slunečního boha i Usira, jmenuje se. „Býk s hřmícím hlasem“. Napravo jsou pootevřené tři skříňky se slunečními kotouči, zadní částí lva, křídlem či lidskou hlavou, a plivou do nich hadi. Tyto scény naznačují spojení slunečního boha s jeho *ba*. a jeho následné znovuzrození.

V prostředním registru jde před sluneční bárkou Thovt, bohyně a šestnáct božstev v podobě mumii nazvaných Králové Horního Egypta a Králové Dolního Egypta, kteří se stanou svědky králova znovuzrození. Napravo má bůh Slunce na hlavě skarabea a obklopuje jej pětihlavý had. Po stranách spodního registru stojí Sobek a Nun a registr znázorňuje hada, z jehož těla se vynořují hlavy čtyř synů Horových, čtrnáct bohů a bohyně a devět hadů plivajících oheň a držících nože. Ve čtyřech horních registrech na pravé stěně je znázorněna sedmá část - sluneční božstvo je znovuzrozeno a silám zla, zejména hadu Apopovi, je znemožněno na něj zaútočit. V horním registru stal démon s kočičí hlavou nepřítel Usira. Napravo stojí tři ptáci *ba*, duše boha. V prostředním registru pluje sluneční bárka k hadovi, který je údajně 433 loktů (přes 200 m) dlouhý a byl zneškodněn mnoha noži, zabodnutými do jeho těla. Napravo stojí čtyři skříňky, „záhadné formy podsvětí, skříňky se záhadnými hlavami“, pojmenované Atum, Cheperer. Re a Usir.

Ve spodním registru sedí sluneční bůh na svém trůnu s žezlem a znakem *anch* v ruce a obrací se k personifikovaným hvězdám. Napravo sedí krokodýl na písčné duně s hlavou Usira a hledá různé chybějící části těla slunečního boha.

CHODBY G a H - PRAVÁ STRANA

Osmá hodina znázorňuje v horním i dolním registru pět jeskyní, všechny zavřené jednoduchými dřevěnými dveřmi. V každé jeskyni sedí na hieroglyfické značce pro látku tři bohové. Každý z nich dostane oblečení pro posmrtný život. Božstva volají z jeskyní ke slunečnímu bohu, ale lidským uším znějí tyto zvuky jako „křik kocourů“, „zvuk břehu padajícího do rozvodněné řeky“, „ryk páncích se býků“ či „hnízdo plné ptáků“.

V prostředním registru pokračuje sluneční bárka na své cestě, tažena osmi muži. Doprovází ji devět hieroglyfů, s významem „následovatelé“ a čtyři beraní povznesené země, každý s jinou korunou. Devátá hodina zaujímá druhý a třetí registr (odspoda pravé stěny) chodby H. Většina navazuje na osmou hodinu, v níž se bohové sedící na hieroglyfu pro látku chystají na to, že budou oděni pro posmrtný život. Další postavy nesou pšeničné klasy jako potraviny pro posmrtný život. V této scéně sluneční bárka pluje sama, nemusí být tažena. Před ní kráčí dvanáct bohů nesoucích vesla. Napravo jsou tři božstva sedící na košících spojená s vybavením zemřelého. Jmenují se Tiut a Hlava podsvětí, Pohřebištní v podsvětí a Paní darů v podsvětí. Desátá hodina se nachází v registrech nad devátou hodinou a nalevo od ní. V horním registru se nachází bůh držící žezlo a před ním skarabeus a bohyně nesoucí sluneční kotouč. Napravo stojí vedle Thovta, držícího sluneční oko, Sachmet v několika podobách a další božstva. Cílem těchto scén je chránit sluneční oko. V prostředním registru chrání opět plující, nikoli taženou sluneční bárku ozbrojená stráž, Usir je znázorněn jako had se sokolí hlavou, Sokar jako sokol stojící na hadu. Ti, kteří se utopili, jsou znázorněni ve spodním registru a stará se o ně Hor, díky němuž budou moci vstoupit do podsvětí.

V jedenácté hodině se sluneční bůh připravuje na své znovuzrození a chystá se za úsvitu vyjít nad východním horizontem. Tato hodina vyplňuje dva horní registry pravé stěny a levou část třetího registru. V horním registru stojí dvouhlavý bůh, ten, který má tvář, za okřídleným hadem a vedle boha se slunečním kotoučem na hlavě. Vedle něj jsou dvě oka *vedžat*. Následuje deset hvězd a bůh nesoucí na zádech

dalšího hada. Pak následuje dvanáct bohů, někteří se zvířecími hlavami, někteří bezrucí a čtyři bohyně sedící na dvouhlavých hadech. Tyto bohyně chrlí oheň a přinášejí „vzpouru a bouři, které se objevují v podsvětí“. V prostředním registru se sluneční bárka plaví ke svítání. Před ní se nachází had jménem Obkružovatel světa, v jehož záhybech vyjde slunce. Hadi představující Esetu a Nebthetu nesou na svých zádech korunu Horního a Dolního Egypta a míří do Sají, kde je přivítají čtyři postavy bohyně Neit. Ve spodních registrech vidíme velké ohnivé jámy. střežené bohyněmi, které dohlížejí na obětování těch, kteří by mohli ohrozit slunečního boha. Nad scénou dohlíží Hor (nalevo). Dvanáctá hodina chybí v hrobce Ramesse VI. i Sethiho I., nachází se však v hrobkách Thutmose III. a Amenhotepa II. a znázorňuje znovuzrození slunce za úsvitu. Dva tucty božstev táhnou sluneční bárku tělem hada. Sluneční božstvo se objevuje (napravo) jako skarabeus, letící do otevřené náruče boha Šua. S příchodem dvanácté hodiny dlouhá noční cesta končí, bohové se radují a Usir v podobě mumie nyní spí v pravém dolním rohu scény a čeká na opakování cyklu.

CHODBA H - STROP

Bohyně nesoucí na hlavách obrovské kotle se nacházejí na začátku prvního a třetího registru. Tyto kotle jsou naplněny hvězdami, ptáky a kotouči. V každém rohu těchto malých scén se nacházejí čtyři býčí hlavy, doprovázené hlavou gazelí. Vedle jsou znázorněny tři dvojité svatyně či kopce se zvláštními postavami v podobě mumie. Dvě z nich mají dvě hlavy, dvě další mají na místě hlavy ruce. Za nimi následuje devět postav s kotouči místo hlav a devět postav s hvězdami na hlavách a kotouči u nohou.

Ve středním registru se ze slunečního kotouče zjevuje hlava berana a sluneční kotouč. Napravo stojí sluneční božstvo s beraní hlavou na loďce, jejíž před' a zád' tvoří lidské hlavy a ruce. Loďka pluje po hvězdách, ohraničených velkým hadem. Napravo stojí sedm mužů s kotouči místo hlav a vzývají boha Slunce, za nimi se nacházejí dva páry bohů s ženskými hlavami a těly mezi nimi. Dále, v sestupné části chodby, jsou vedle kotouče a půlměsíce čtyři bohové a čtyři srčice. O registr níže nese loď v podobě lidského těla boha s dvěma beraními hlavami a čtyřmi pažemi. Z jeho těla se objevují další hlavy.

Nad vstupem do komory I je zobrazena hora, na níž stojí lidské postavy s kotouči namísto hlav a z jejichž nohou se vynořují hadi. Mezi nimi se z velkého slunečního kotouče zjevují čtyři hadi, kteří se chystají plivat oheň na čtyři zajatce, svázané či zasažené šípky. Podle některých egyptologů byly tyto scény doplněny poté, co se dělníci probourali do hrobky KV 12 ve snaze zabránit případným důsledkům této nehody.